



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Cap. XI. De sollicitè evitandis & curandis omnibus, quæ religiosæ
paupertati quomodolibet obesse, & contrariari possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

CAPUT XI.

De sollicitè evitandis & curandis omnibus, qua Religiosa paupertati quomodolibet obesse, & contrariari possunt.

I. Quoniam Religiosi omnes se profitentur præ Christianis omnibus, sinceriores & veriores Christi imitatores (juxta quod agebat S. Bonav. supra citatus, *Officium Redtoris animarum esse, facere omnes sibi subditos Christi-formes, quantum potuerit.*) Hinc, quoniam amor paupertatis singulariter in Christo eluxit, (prout paucis ait S. Bonav. serm. 2. Epiphan. *Vide, & quare diligenter, ubi natus est, ut ames paupertatem: ibi enim in diversorio Dominus pauper fuit, omnino pauper in omnibus, ut patet in Evangelio.*) ad hujus exactam observantiam se, suosque Religiosos inducet, utpote ad quam voto se voluntariè obligarunt. Præ quo facient sequentia motiva ab *Alfonso Rodericio* p. 3. Tr. 3. exercitiorum spiritualium adnotata.

II. Ad voluntariæ paupertatis ingentem commendationem facit, quòd Salvator noster ab ea primam auspicatus fuerit lectionem de cathedra præsepit, postmodum quoque ab eadem sermonem in monte de beatitudinibus. Hanc eandem ut profundius mentibus nostris imprimeret, magisque nobis commendaret, è cathedra crucis prælegit, utpote in qua mortuus est totus nudus, & in tanta paupertate, ut etiam, quò jam defun-

defun-

defunctus sepeliri posset, sintonem cui involveretur, collatitia necesse fuerit pecunia coëmere, & sepulchri locum accipere commodatum. Quale autem vitæ principium & finis fuit, talis & fuit reliqua illius series: quia ne denarium quidem habuit, ad tributum, quod petebatur, solvendum; uti nec domum, in quam post susceptos labores se reciperet, & ubi Pascha cum discipulis suis manducaret: quia omnia ei commodato dari debebant. Causa hujus tam sedulò cultæ paupertatis fuit, quod mundi Redemptor in perfectionis evangelicæ fundamentum ponere volebat. (*Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, &c.*) Hinc eam & voce, & exemplo ipse suo ita confirmare, asserere, & constabilire voluit: sciens ut bonus Architectus, quòd, quanto altius superædificandum esset Ecclesiæ Catholicæ miraculum, tantò profundius oportere fodere & ponere fundamentum. Et idcirco etiam videre est, quòd isthoc paupertatis fundamentum Ecclesiæ Christianæ jam inde ab ejus exordio in usum & consuetudinem cœpi induci; sicut in Actis Apostolorum legimus c. 4, neque enim inter fideles tunc locum habebat *meum aut tuum*; sed omnia erant illis communia, seu in communi. Et notat *S. Hieron.* epist. ad Demetriadem, ideo fideles primos pretium agrorum, domorum, possessionumque venditorum ante pedes Apostolorum ponere fuisse solitos, *ut ostenderent pecunias esse calcandas, contemnendas, & sub pedibus proterendas*: Quinimmo *SS. Cyprianus, Basilius, Hieronymus, & alii* docent, fide-

fideles tunc passim paupertatis votum facere consuevissent; insuper in *communitatem perfectam* omnia resignasse & transtulisse, *meum ac tuum* nescivisse. De quo *S. Ambros.* l. i. offic. c. 25. *Si iustus esse cupis, habeto communia pro tuis, & tua pro communibus.* h. i. Si cupis esse virtuosus, ama paupertatem; nam optima virtutum nutrix est paupertas, aiebat *Petrarcha* l. i. Dial.

III. Super illa verba Christi Luc. 14. *Quis Rex iturus committere bellum, &c.* *Rodericius* inquit: *Sicut ad bellum gerendum numerosus exercitus, ad edificandum magna pecunia vis requiritur; ita ad edificium & militiam spiritalem sue Ecclesie, ante omnia paupertatem, & omnium rerum mundanarum despoliationem desiderari significat.* h. i. Et *S. August.* in illa verba Christi lc. *Quis ex vobis volens turrim edificare, &c.* ait, per turris hujus evangelicæ constructionem vitæ Christianæ perfectionem designari; sumptus verò & pecunias ad ædificationem ejus requisitas esse, ut quis rebus omnibus terrenis renuntiet. Hoc enim si fecerit, liberior, magisque expeditus est ad Deo serviendum, & à dæmonis hostis sui insidiis & insultu securior, eò quod minus habeat eorum, per quæ oppugnari, & impeti valeat.

IV. Quærit *S. Chrysost.* quid in causa sit, cur in primitiva Ecclesia tanta primorum Christianorum esset pietas & fervor charitatis, modernorum autem tantus tepor & remissio? *Causam esse* dicit, quòd tunc cum diabolo pugnaturi, nudi in arenam descenderent, ab omnibus se rebus, bonis, & facultatibus, ex quarum appetentia pleræque

que

que lites & dissensiones oriuntur, denudando: modò autem prodeunt concupiscentiâ beneficiorum, possessionum, & bonorum intricati, quæ illis magno obstaculo sunt in studio & cursu charitatis. Hinc & S. Ambros. inquit: *ut rerum facultates instrumenta sunt omnium vitiorum,* (occasionalitè saltem) *sic harum abnegatio generatrix est nutritrixque omnium virtutum.* Et S. Gregor. *Paupertas,* inquit, *bonis mentibus solet esse custodia humilitatis.* h. i.

V. S. Ignatius p. 3. constit. c. 1. §. 25. & Reg. 24. Summar. dum jubet: *diligant omnes paupertatem ut matrem,* ideo *matrem* nominat, quia illa ceu bona & vera mater, explicat Rodericus, ceteras virtutes in animabus progignit, nutrit, conservat; ipsa quoque est, quæ disciplinam religiosam factam tectamque conservat. Hinc etiam videmus (ait idem) Ordines, qui à primæva paupertate desciverunt, à Religionis etiam integritate defecisse, & esse ceu filios matri dissimiles ac degeneres. Alii contra qui sanctam hanc paupertatem velut matrem charissimam, non quomodocumque vel qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero, reverentiali, & appetiatiivo profecti sunt, Ordinis sui splendorem mirificè, & longissimis temporibus conservârunt. Inter quos vera eximius fuit *Seraphicus ille vir S. Franciscus,* qui *paupertatem Dominam suam* appellare solebat (c. 7. vitæ). Et in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad Dominam nostram sanctissimam paupertatem.* Quoniam paupertatis amore & cultu homo ad dominium quoddam om-

omnium rerum, & subjectionem sub pedibus suis extollitur. *Hucusque Rodericius.*

VI. Paupertas sunt veræ divitiæ Religiosorum. *Est quasi dives, cum nihil habeat, & est quasi pauper, cum in multis divitiis sit.* PROV. 13. 7. Socrates eum Diis esse simillimum dicere solebat, qui quàm paucissimis egeret, cum Dii nullius egeant rei. Atque hic ipse per forum transiens, tantamque rerum venalium multitudinem videns dicere solitus fertur: *quàm multis rebus ego non egeo!* sed imperita multitudo, avari quoque ac cupidi, cum tantam rerum abundantiam contuentur, gemunt, ac dicunt, *quàm multa mihi desunt!*

NB. Ex hucusque dictis sat liquet, quantum bonum sit religiosa voluntariaque paupertas: Proinde de illa inviolata conservanda, seu restituenda, & contrariis ei abusibus & corruptelis abolendis Prælati Regulares sollicitâ curâ gerere debent, & majorem quàm pro temporalibus Monasterii divitiis ampliandis. Sed eheu justius plangeret hodiedum *Cassianus* coll. 4. c. 21. quàm suo tempore planxit, dum dixit:

VII. Nescio, qualiter rem ridiculam, quæ in Religiosis quibusdam usu venit, exponam: quòd, postquam facultates omnes & divitias, quas in mundo habebant, generosè dimiserunt, tanta tamen in Religione erga reculas & minutias contemptibiles solitudine & studio ferantur, ac supervacaneas & impertinentes commoditates tam affatim consecuntur, ut harum cura nonnumquam pristinarum omnium facultatum superet passionem. --- *Et non abscidisse, sed immutasse se probant*

probant pristinam passionem. Et Marcus Abbas in Biblioth. Patrum: *Avaritia vitium in materia abjectissima nutrimus: non cumulamur aurum vel argentum, sed res vilissimas congerimus. Principatus & dignitates non accipimus, sed omni ratione laudem & gloriam hominum aucupamur. Miserabiliores ergo & reprehensione digniores sumus, quam mundani.* h. i. Tales pueriles Religiosi certè ut pueri sunt æstimandi, ac tractandi, qui tam pueriliter ab affectibus suis trahuntur, & vellicantur. Ab illis nullus solidus in perfectione profectus sperandus: nondum perfectè ablati sunt ab uberibus mundi, & jocalitatibus sæculi. Irridet meritò tales Religiosos diabolus, cum quibus sic ridiculè ludit mundus. De talibus ultra discurret in eorum persona

VIII. *Rodericius* lc. dum inquit: ad primam pueritiam redimus: grandescere deberemus, & adolescere, ac cum Apostolo in virum perfectum quotidie crescere: & contra facimus, dum è viris (quales eramus, dum Religionem primùm intraremus, omnia, quæ mundi sunt, relinquentes, & viriliter omnia transcendent) denuò pueri facti sumus, ad inanias & pueriles ineptias animum traducentes. Atque uti puer, dum pomum illi, similiaque infantilia auferuntur, quamprimùm lacrymatur: ita illi, dum recula, erga quam afficiebantur, carere coguntur, vel denegantur illis petita, statim turbantur & tentantur. Hoc est, quod *Cassianus* ex una parte risu, ex altera verò magna commiseratione & compassione dignum ait: quòd nimirum Vir gravis & religio-

fus, cui animus fuit & mundum, & quidquid in eo erat, dimittendi, usque eò se rebus inferioribus, vilibus & minutis submittat, ut se turbet & inquietet, (uti turbari solet puer, si pomum illi negetur) si nugæ aliquæ pueriles & ineptiæ ab eo auferantur. *h. i.*

IX. *S. Hieronymus* cùm inter suos Religiosos superfluas inanias reperisset, fratribus omnibus ad Capitulum convocatis, iussit coram illis hæc *Religiosorum Idola* comburi. *Peculia* nunc quoque adhuc sunt aliquorum *Religiosorum quasi Idola*; quia amorem Deo ex toto corde consecrandum, illis litant; & utinam ita dolerent de peccatis, de suis defectibus, imperfectionibus, sicut dolent & altum ingemiscunt, dum eis auferitur nummulus! utinam tanta firmitate quidam inhærerent divino amori, sicut pecuniario lucro! & hoc Judæ scelus est prò detestandum, plus amasse argenteos, quàm Magistrum Deum!

S. P. N. Franciscus dicere solebat verissimè, at gemebundè: *Spiritus emortui signum est, curiosa & minimè necessaria a vidè sectari, conservare, defendere.*

X. Cum itaque, ut ait *Rodericius* l. c. 14. cupidus habendi, recipiendi, dandi, vehementis quædam passio sit, & naturæ nostræ ad hoc satis proclivi valde conformis, ac proinde hominem apprime excæcet atque decipiat; hinc Superiores vigilantissimè attendant, ne hæc idola, hæc monstra in suis Monasteriis regnent, Religiosorumque animos occupent, inficiant, & à Deo vero abducant. Et quod fatagunt exequi in aliis, in se-

ipsis non negligent. Et sapius recogitent verba Concilii Viennensis, quæ citantur in statutis PP. Carmel. Discalc. Congreg. Hispan. *Deus per illud non vult sibi serviri, quæ servorum suorum statum & paupertatis conditioni dissonant.* h. i. Et, notat S. Bonav. in Bibliis pauperum c. 74. *Prophetarum sub Eliseo in magna paupertate vivebant, qui parum de pane, & insipidum pulmentum habebant, 4. Reg. 4. Ibidem: Discipuli Christi pro majori parte de statu paupertatis fuerunt assumpti.* h. i. Et c. 97. *Interesse voluit Iesus pauperibus nuptiis, ubi vinum defecit: non autem interfuisset splendidis & divitibus.*

XI. Superiores quoque sub prætextu sublevandæ communis necessitatis, non obliviscantur sacræ paupertatis; nec temporale lucrum præponant spiritali animarum. De quo S. Bern. homil. 4. super missus est. *Video & alios (quod sine dolore videri debet) post aggressam Christianitatem, rursus secularibus implicari negotiis, rursus cupiditatibus terrenis immergi, cum magna cura erigere muros, & negligere mores: sub prætextu quoque communis utilitatis verba vendunt divitibus, & matronis salutationes.* h. i. Et Constitut. præcit. Carmel. Discalc. i. p. c. 10. ita loquuntur, valde seriò dictam doctrinam inculcantes: *Hortamur verò in Domino, & sapius in visceribus Iesu Christi Superiores omnes monemus, ut terrena caelestibus, humana divinis præferentia subditorum salutem, ac proinde propriam (cùm eorum rationem teneantur reddere) pro vili ac temporali lucro tot periculis exponant.* h. i.

XII. Superiores quoque, quantum fieri potest, suos subditos domi contineant, & occasionem paupertatis religiosæ temerandæ ipsis præscindant, ut ita in solitudine & silentio spiritalibus exercitiis vacantes, sapere discant paupertatis religiosæ dulcedinem, quæ vigorem spiritûs tribuit amantibus, at tædium generat nauseantibus, ac foris delectamenta carnis & solatiola quærentibus. Quocirca congruè ad hanc cautelam adhibendam verissimè dixit *Cassiodorus* de anim. c. 18. *Multa turba vitiorum sine certamine vincitur, quando solitudinis gratia suffragatur.*

XIII. Insuper (ut monet *Alfonsus à Jesu Maria* disc. 10. consil. 5.) oportet, ut *Prelatus* sit præditus magnâ spiritûs paupertate, sibi que honorè ducat, si eam accuratè observet tam in expensis communibus, quàm privatis faciendis, præsertim verò in rebus ad quotidianum ipsius usum spectantibus, siue quid impendendum sit pro sua persona, siue pro cellula. h. i.

XIV. Ordinum Reformatores, inter alia reformationis media, singulariter à paupertate incipiunt. *S. Bonav.* electus in Generalem, accingens se gravioribus actionibus, cum jam Religiosi cœpissent à Fundatoris disciplina paululùm declinare; monendo, instando, castigando, ac operosiùs laborando ad meliorem vitæ frugem reduxit, Religionem *S. FRANCISCI* reformavit, incipiendo à ruptura *mur*: paupertatis; proinde Alphabetum Religiosorum incipientium incipit à paupertate, dicens: *Ama paupertatem, sis vilibus contentus.* Idem lit. E. in *Alphab.* majori:

Elige paupertatem, & simplicitatem: paucis sit contentus, & non facile murmurabis. Ibidem in lit. M. dicit: Magnum donum Dei est, pauperem esse in hoc mundo propter Christum, & infimum tenere locum. h. i. Porro horrenda exempla de transgressoribus voti paupertatis vide supra l. 2. & infra l. 5.

CAPUT XII.

De Communitate frequentanda, & amanda à Superiore Regulari.

I. DE hoc cit. *Alfonfus* in suo Consiliario disc. 2. consil. 4. ita docet: Sive loci, sive Provinciae Rector sit, perrarò à gubernii sui limitibus se absentet: haud enim facile expediverim, quantum inferri possit damnum ab uno indiscreto vicarium tenente locum, licet alioquin vir bonus & probus sit, potissimum verò si sit juvenis, & plus ipsi pulveris adhuc scholastici, quàm experientiae adhærescat: proprio siquidem absente Superiore, plerumque aliquid domi ex defectu plenae auctoritatis interturbatur. Hinc bonus Pastor, quantum potest, conetur semper adesse ovibus. Joan. 10. 4. & 8. *Cum proprias oves emiserit, ante eas vadit, & oves illum sequuntur, quia sciunt vocem ejus.* Ubi autem ab eis sæpius recedit, periculisque obnoxias linquit, non est verus Pastor, sed mercenarius. *Aristoteles* l. 2. de œconomia refert de Perfa quodam, qui rogatus, *quare oves inanescerent;* respondit, quòd *oculis opilionis.* iis

verò